

WWF Verdens naturfond
Postboks 6784 – St. Olavs plass
0130 Oslo
Org.nr.: 952330071MVA
Tlf: 22 03 65 00
post@wwf.no
www.wwf.no
facebook.com/WWFVerdensnaturfond

Til Nærings- og fiskeridepartementet

Oslo, 04.09.2024

WWFs innspill til ny stortingsmelding om industri

Norsk industri med løsninger for et sirkulært lavutslippssamfunn

WWF Verdens naturfond takker for muligheten til å komme med innspill. De dramatiske situasjonsbeskrivelsene fra FNs klimapanel og det internasjonale naturpanelet må være vesentlige utgangspunkt for en ny stortingsmelding om norsk industri. WWF vil også peke på et tredje: FNs Ressurspanel, som i sin [rapport](#) slo fast at utnyttelsen av naturressurser som biomasse, mineraler, metaller og fossile brensler er årsaken til 90 prosent av naturtap og 55 prosent av klimagassutslipp. Ressurspanelet peker på at det er nødvendig å redusere forbruket og tenke nytt på hvordan økonomien fungerer. Dette perspektivet er svært relevant for at norsk industri skal kunne være verdiskapende, bærekraftig og konkurransedyktig.

Framover vil knapphet på kraft, råvarer, arealer og økonomiske ressurser tvinge fram en mer forsiktig tilnærming til ressursbruk. Industrien og næringslivet står overfor økende [naturrisiko](#). Råvarer blir dyrere og leveransene mer usikre. Selskaper som reduserer sitt fotavtrykk og blir mer sirkulære reduserer sin risiko og øker dermed sin konkurransekraft.

Ved gjenbruk av ressurser reduseres avhengighet av globale verdikjeder for kritiske råvarer. Dette har dermed et viktig sikkerhetspolitisk aspekt.

EU legger mye vekt på sirkulærøkonomi for å redusere avhengigheten av andre land og øke [næringslivets konkurransekraft](#).

Stortingsmeldingen om norsk industri må legge til grunn at bruken av jomfruelige råvarer skal ned og ressursene gå i kretsløp.

Vi jobber for å stanse
naturødeleggelser og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

Norsk industri må derfor omstilles og utvikles på en måte som sikrer verdiskaping og arbeidsplasser som vil være levedyktige i et nullutslippssamfunn, som sikrer konkurransekraft som holder seg i møte med EUs pågående grønne omstilling og tilhørende endringer i etterspørsel av norskproduserte varer som olje og gass, samt bortfallet av EU klimakvoter.

Norsk industri kan ikke utvikles ved at det bygges infrastruktur som låser oss fast i fortidens løsninger, og vekstambisjoner kan ikke alene komme fra økt ressursuttak, men gjennom innovasjon og nye forretningsmodeller. Sirkulærøkonomi må være en bærebjelke i det grønne skiftet.

Den grønne omstillingen må også være sosialt rettferdig, for at tiltakene skal kunne få en folkelig bred oppslutning. Prinsippet om at forurenser betaler må stå fast.

Norsk industri trenger tilgang til mer fornybar energi. I dag investeres det ifølge Fornybar Norge bare 1 krone i fornybar energi, mot hele 27 kroner i fossil energi. Globalt investeres dobbelt så mye i fornybar som i fossil, og i Europa investeres 10 euro i fornybare løsninger for hver euro til fossil energi. Dette illustrerer det store behovet for et fornybart kraftløft her til lands.

Når utbyggingen av fornybar energi skal skje, både til havs og på land, må det gjøres med et så lite avtrykk på naturen som mulig og verdifull natur må ikke ødelegges. I konsesjonene til ny kraftutbygging må naturhensyn komme først og veie tungt i beslutningene. Føre-var-prinsippet må følges, det skal ikke innvilges konsesjoner der kunnskapen om naturen i området ikke er god nok.

Industrien bør også pålegges krav til energieffektivisering samt bruk av solenergi på tak, i tråd med redusert forbruk som nødvendig tiltak i møte med energi som en knapp ressurs.

Norge har knapphet på kompetanse og arbeidskraft. Oljeindustrien må ikke få konkurransefordeler. Det er en reell interessekonflikt mellom opprettholdelse av tempoet i oljebransjen og utvikling av nye fornybare og sirkulære verdikjeder. Ny oljeleting låser kapital og kompetanse til en næring vi med tiden skal bort fra. Jo mer vi leter, jo saktere går den grønne omstillingen. Fremover kan ikke fossilnæringen motta stimuluspakker som gir bransjen fordeler, noe som skjedde med «oljeskattepakka» under pandemien. Den høye grunnrenteskatten på petroleumsressurser bidrar til å redusere risikoen ved investeringer, ettersom bransjen kan skrive av 78 prosent av investeringene. Dette skaper også ujevne konkurranseforhold når det kommer til investeringskapital til fornybare prosjekter.

Vi jobber for å stanse
naturødeleggelse og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

Hvordan bør en dekarbonisert, sirkulær og fremtidsrettet norsk industri være, og hvilke politiske tiltak er nødvendige?

WWF vil her sette søkelys på to overordnede hensyn.

1. Industriutvikling som er skånsom mot naturen til havs og på land

Norge har signert den globale naturavtalen som forplikter til tiltak for å stanse og reversere det dramatiske tapet av natur, hvor hovedårsaken er arealbruk. Arealer er en begrenset ressurs, og norsk industriutvikling må være i tråd med målene i naturavtalen.

Norge er en havnasjon. Næringer som fiskeri og havbruk må drives på naturens premisser og bidra til matsikkerhet, bevaring og restaurering av naturmangfold og økosystemfunksjoner. For å kunne oppnå en sameksistens langs kysten og på havet mellom næringer og mellom næringer og natur, trengs det bedre kartlegging og helhetlige planer for arealbruk.

Derfor bør rammeverket unngå - flytte – forbedre (UFF) fra Klimautvalget 2050 være en prioriteringsrekkefølge også for industrien. Naturnedbygging bør unngås. Som hovedregel bør all disponering av arealer til bruk for industri og næringsliv skje gjennom flytting til- og fortetting av allerede bebygd areal, såkalt grå arealer. Dersom nedbygging ikke kan unngås, må den begrenses og legges til arealer med lite karbonlager. Siste utvei er å kompensere for nedbygging ved å restaurere natur et annet sted.

Arealnøytralitet må være et mål for industrien. Stadig flere kommuner og bedrifter fatter vedtak om arealnøytralitet. Slik nøytralitet skal innebære at nye utbygginger i natur kompenseres ved at minst tilsvarende naturverdi restaureres et annet sted.

Alle konsekvensutredninger og konsesjoner bør vurderes og godkjennes av miljømyndighetene, som har best kompetanse på å ivareta klima og natur og beslutningene.

Omstillingen av norsk industri må innrettes slik at den begrenser den samlede ressursbruken og legger til rette for en mer sirkulær økonomi.

2. Industrien trenger politiske føringer og støtte til sirkulærøkonomiske tiltak

Omstillingen til sirkulærøkonomi må endre fokus fra håndtering av avfall, med gjenvinning og sortering, til tiltak som reduserer overforbruk, produksjon av avfall og behov for nye jomfruelige ressurser. Det globale materialforbruket må halveres, og Norge må bidra med sin representative andel. Å redusere forbruk vil kreve omstilling i alle deler av samfunnet. For å holde retningen i slike omstillingsprosesser behøves tydelige mål. Slik tallfestede klimamål har

Vi jobber for å stanse naturødeleggelse og skape en framtid der mennesker lever i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

utløst omfattende – om enn lang fra tilstrekkelige - omstillingsprosesser for å redusere klimagassutslipp, er det nødvendig med tallfestede mål for materielt forbruk.

Vi trenger derfor et styrende, nasjonalt mål om reduksjon av materialfotavtrykket, og sirkulærøkonomi er det viktigste verktøyet for å oppnå målet. Det må etableres nasjonale beregninger og indikatorer over hvor sirkulær den norske økonomien er, og settes mål om økning i sirkularitet som bidrar til redusert materialfotavtrykket. Videre er det nødvendig med en helhetlig skattereform for å redusere forbruk av både fornybare og ikke fornybare naturressurser, eksempelvis avgift på jomfruelige ressurser.

For å styrke norske virksomheter som vil gjennomføre nyskapende og skalerbare sirkulærøkonomiske tiltak bør det opprettes et eget sirkulærøkonomisk program – Sirkunova – under Enovas budsjett. Tildelingene av støtte må vurderes ut fra oppnåelse av sirkulærøkonomiske målsetninger, reduksjon av materialfotavtrykk og klimagassutslipp, og utvikling av ny teknologi eller forretningsvirksomhet som kan bidra til verdiskaping og sysselsetting.

Else Hendel
Teamleder politikk og næringsliv
WWF Verdens naturfond

Vi jobber for å stanse
naturødeleggelse og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no